

เอกสารอ้างอิง

1. บัญญัติ ปรัชญานนท์ และคณะ 2526 โรคระบบการหายใจและวัณโรค โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์ กรุงเทพฯ หน้า 672
2. บุญเยี่ยม เกียรติวุฒิ 2526 โรคแบคทีเรียที่ติดต่อระหว่างสัตว์และคน บันทึกการพิมพ์ กรุงเทพฯ หน้า 131
3. รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปีที่ 2539 ฉบับที่ 15 หน้า 523 - 533
4. สมาน พิพิธกุล (2525) ปัญหาการทดสอบทูเบอร์คิวลินในโคนม สัตวแพทย์สาร 23 : 19 - 32
5. Kappler W, and Lanqwitz , N 1962 *Über der Verbreitung der Bovirustuberkulose beim Menschen* Mochs Tbk - Bekaempfung 5 : 8 - 15
6. Kleeburg H.H' 1975 *Tuberculosis and other Mycobacteriosis. Disease Transmitted from animal to Man* Ed by Hubber. W.T. Mc Culloch W.F. and Schnittenberget 6 th Ed by chares C. Thomas, Springfield, illinois 303 - 360
7. Schmiedel A. 1970 *Erkeankung der Menschen durch Mykobakterium bovis in : Mycobakerin and mykobakterieke Krankheiten*, psat VII edited by Meissner and Schmidel Jena, UEB Gustav Fische, P 151 - 238.

Abstract

This study was conducted to investigate incidence of Tuberculosis in slaughtered cattle at the Samutprakan municipal slaughterhouse during the 12 months period. The total of 1,195 cattle were slaughtered; of these 120 were randomly selected for samples (10 cattle/month). The original sources of these cattle were from Mae Sot (48), Chiang - rai (32), Sukho - thai (28), and Chiang - mai (12). Samples are taken from tracheobronchial and medial mediastinal lymph nodes for Acid fast staining of direct smeared samples and for the histopathological examination. The results show that all samples examined were negative for Tuberculosis.

Key words : Tuberculosis, Cattle, Samutprakarn Municipality

รายงานเบื้องต้น (Preliminary report)**การเฝ้าระวังการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจในประเทศไทย****(1 ตุลาคม 2540 - 31 มกราคม 2541)****ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Preliminary report)****การบาดเจ็บจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจ 1 ตค. 2540 - 31 มค. 2541**

ผู้บาดเจ็บที่ได้รับการรักษาในโรงพยาบาลหรือเข้าเฝ้าระวังการบาดเจ็บ จำนวน 7 แห่ง ในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2541 (1 ตุลาคม 2540 - 31 มกราคม 2541) ในแต่ละรพ.มีผู้บาดเจ็บจากทุกสาเหตุ จำนวนตั้งแต่ 3,416 ถึง 8,258 ราย เป็นผู้บาดเจ็บจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจ ตั้งแต่ 31 - 161 ราย คิดเป็น ร้อยละ 0.91 - 2.77 ของผู้บาดเจ็บทุกสาเหตุในแต่ละรพ. และเป็นสาเหตุการบาดเจ็บลำดับที่ 6 ในโรงพยาบาลที่ศึกษา 3 แห่ง ได้แก่ รพ.นพรัตน์ราชธานี ร้อยละ 2.77 รพศ.ลำปาง ร้อยละ 2.34 และรพศ.พระปกเกล้าจันทบุรี ร้อยละ 2.04 อยู่ในลำดับที่ 7 ใน 4 โรงพยาบาล ได้แก่ รพม.นครศรีธรรมราช ร้อยละ 1.93 รพม.นครราชสีมา ร้อยละ 1.83 รพศ.ราชบุรี ร้อยละ 1.79 และรพศ.ยะลา ร้อยละ 0.91

ผู้บาดเจ็บจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจในโรงพยาบาลทั้ง 7 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อัตราส่วนหญิงต่อชาย ประมาณ 1 - 2 : 1 ยกเว้น รพศ.ราชบุรี เพศชายมากกว่าเพศหญิง (อัตราส่วน 1 : 0.56) ผู้บาดเจ็บใน รพศ.ลำปาง และรพม.นครราชสีมา มีอายุอยู่ในช่วง 15 - 19 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 25.42 และ ร้อยละ 20.53 ของผู้บาดเจ็บทั้งหมดในแต่ละโรงพยาบาล) รพ.นพรัตน์ราชธานี รพศ.ยะลา และรพศ.ราชบุรี พบที่อายุน้อยขึ้น คือ อายุในช่วง 20 - 24 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 28.57 , 25.81 และ 22.95 ตามลำดับ) สำหรับ รพม.นครศรีธรรมราช และ รพศ.พระปกเกล้าจันทบุรี พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้บาดเจ็บจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจมีอายุอยู่ในช่วง 15 - 19 ปี และ 20 - 24 ปี (รพม.นครศรีธรรมราช ร้อยละ 24.10 ทั้งสองกลุ่มและ รพศ.พระปกเกล้าจันทบุรี ร้อยละ 20 ทั้งสองกลุ่ม) จากการศึกษานี้ พบผู้บาดเจ็บที่ทำร้ายตนเองอายุน้อยที่สุด คือ 8 ขวบ จำนวน 1 ราย จาก รพม.นครราชสีมา สาเหตุเนื่องจากการต้องการประท้วงบิดามารดา

อาชีพของผู้บาดเจ็บจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจพบมากที่สุดในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ คือ นักเรียน/นักศึกษา และผู้ใช้แรงงาน โดย รพม.นครศรีธรรมราช และรพศ.ยะลา พบอาชีพนักเรียน/นักศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 30.12 และ 29.03 ตามลำดับ)

รพช.ราชบุรี รพ.นพรัตน์ราชธานี และรพช.พระปกเกล้าจันทบุรี พบอาชีพผู้ใช้แรงงาน มากที่สุด (ร้อยละ 55.74, 36.02 และ 32 ตามลำดับ) และรพช.ลำปางพบทั้งอาชีพนักเรียน/นักศึกษา และผู้ใช้แรงงานในสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 29.66) สำหรับ รพม.นครราชสีมา พบว่า ผู้บาดเจ็บเป็นผู้ประกอบอาชีพทำไร่/ทำนา/ทำสวน มากที่สุด (ร้อยละ 25.83)

สถานที่ซึ่งผู้บาดเจ็บทำร้ายตนเองมากที่สุด คือ บ้านและบริเวณบ้าน ซึ่งพบเช่นเดียวกันทั้ง 7 โรงพยาบาล (ร้อยละ 60.26 - 99.15)

การใช้สารฆ่าแมลง สารกำจัดสิ่งรบกวน เป็นวิธีการที่ผู้บาดเจ็บใช้ทำร้ายตนเองมากที่สุดในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ ได้แก่ รพม.นครราชสีมา รพช.พระปกเกล้าจันทบุรี รพช.ราชบุรี รพช.ลำปาง และรพม.นครราชสีมา (ร้อยละ 59.04, 42.70, 31.15, 30.51 และ 29.80 ตามลำดับ) สำหรับ รพช.ยะลา พบการใช้ยา และชีววัตถุอื่น ร้อยละ 38.71 และรพ.นพรัตน์ราชธานี เป็นการให้สารเคมี สารพิษอื่น ๆ ร้อยละ 41.61

สำหรับวันที่ผู้บาดเจ็บในแต่ละโรงพยาบาลทำร้ายตนเองมีการกระจายแตกต่างกันในแต่ละวันของสัปดาห์ ไม่พบแบบแผนที่ชัดเจน

การตายจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจ (1 ตค. 2540 - 31 มค. 2541)

ในผู้บาดเจ็บจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจของโรงพยาบาลที่ศึกษา 7 แห่ง พบว่า มีการตาย 2 - 12 ราย ในแต่ละรพ. คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 2.74 ถึง 15.79 ในแต่ละรพ. โดย รพช.ลำปาง มีอัตราป่วยตายสูงสุดร้อยละ 15.79 รองลงมา คือ รพม.นครราชสีมา ร้อยละ 9.41 รพม.นครราชสีมา ร้อยละ 9.38 รพ.นพรัตน์ราชธานีร้อยละ 8.57 รพช.พระปกเกล้าจันทบุรี ร้อยละ 8.07 รพช.ราชบุรี ร้อยละ 5.81 และรพช.ยะลา ร้อยละ 2.74 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ตายในแต่ละสาเหตุ พบว่า ผู้ตายจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจมีจำนวนมากเป็นลำดับที่ 2 ในโรงพยาบาล 5 แห่ง ได้แก่ รพช.ลำปาง ร้อยละ 15.79 รพม.นครราชสีมา ร้อยละ 9.38 รพ.นพรัตน์ราชธานี ร้อยละ 8.57 รพช.พระปกเกล้าจันทบุรี ร้อยละ 8.07 และรพช.ราชบุรี ร้อยละ 5.81 และมีจำนวนมากเป็นลำดับที่ 3 ใน รพม.นครราชสีมา ร้อยละ 9.41 สำหรับ รพช.ยะลาอยู่ในลำดับที่ 5 ร้อยละ 2.74

ผู้ตายจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจเป็นเพศชายมากกว่าหญิงในเกือบทุกโรงพยาบาล อัตราส่วนชาย : หญิง ประมาณ 1-2.5 : 1 ในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ ยกเว้น รพ.นพรัตน์ราชธานี ที่ผู้ตายเป็นผู้ชายทั้งหมด 3 ราย กลุ่มอายุของผู้ตายที่พบมาก แตกต่างกันไปในแต่ละโรงพยาบาล กลุ่มวัยรุ่นพบได้ประปราย

อาชีพผู้ใช้แรงงานเป็นอาชีพส่วนใหญ่ของผู้ตายจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจ

วิธีการที่ผู้ตายใช้ทำร้ายตนเองมากที่สุด พบว่า ในรพ.ส่วนใหญ่ คือ การใช้สารฆ่าแมลง สารกำจัดสิ่งรบกวน สำหรับวิธีที่พบรองลงมา คือ แขว่นคอ/รัดคอ และใช้ปืนยิง

สรุปและข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาดำเนินการ

จากการศึกษาครั้งนี้ พบลักษณะที่สำคัญทางระบาดวิทยาของผู้บาดเจ็บและผู้ตายจากการทำร้ายตนเองโดยตั้งใจ คือ ผู้บาดเจ็บจากการทำร้ายตนเองส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง แต่ในผู้ตายส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย ลักษณะนี้ใกล้เคียงกับที่ปรากฏในเอกสารตำราของต่างประเทศ

กลุ่มอายุที่ควรสนใจคือช่วงอายุ 15 - 24 ปี โดยพบอายุต่ำสุดคือ 8 ปี อาชีพที่พบบ่อย คือ ผู้ใช้แรงงานและนักเรียนนักศึกษา สถานที่เกิดเหตุส่วนใหญ่เป็นบ้านและบริเวณบ้าน และวิธีการที่พบบ่อย คือ การใช้สารฆ่าแมลงและสารกำจัดสิ่งรบกวน

ข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าระวังนี้ แม้จะช่วยให้เห็นภาพโดยรวมของปัญหาและแนวโน้ม แต่ในการวางแผนและออกแบบกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายังต้องอาศัยข้อมูลจากการศึกษาเชิงลึก โดยการสอบสวนทางระบาดวิทยา ซึ่งจะทำให้ทราบมูลเหตุที่ชัดเจนยิ่งขึ้นและนำไปสู่การวางแผนกิจกรรมแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงควรเร่งสนับสนุนทั้งในด้านกำลังคนและศักยภาพเชิงวิชาการในด้านนี้ สำหรับการดำเนินการแก้ไขปัญหาคควรมีการทดลองรูปแบบในชุมชนควบคู่ไปกับการประเมินผลอย่างเป็นระบบ เนื่องจากกระบวนการป้องกันแก้ไขปัญหานี้สัมพันธ์อย่างมากกับค่านิยม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของสังคม

วิเคราะห์และนำเสนอโดย

นางสาวกนกพร กิตติรักษนันทน์	กลุ่มงานระบาดวิทยาสุขภาพจิต กองแผนงาน
พ.ญ.ชไมพันธุ์ สันติกาญจน์	กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคไร้เชื้อ กองระบาดวิทยา
	สำนักงานปลัด กระทรวงสาธารณสุข
	มกราคม 2542